

dacker's

HANDLEIDING voor de spoorwegmodelbouwer

MANUEL pour le modelliste de chemins de fer miniatures

schalen : O HO TT N HO-e
échelles :

1977-1978

Het is zo, dat, éénieder die een hobby heeft, voor zijn hobby vanzelfsprekend het beste wenst dat geld kan kopen en vermits er dan toch geld aan te pas komt, dat beste, zo prijsgunstig mogelijk.

Dit is zeker het geval voor de miniatuurtreinenliefhebbers.

Omdat wij nu zelf gepassioneerde treinenliefhebbers zijn, is het dan ook verstaanbaar dat wij, bij de opbouw van ons verkoopprogramma, alle mogelijkheden dusdanig uitgeplozen hebben, om de beste waar aan de beste prijzen te verzamelen in een kollektie, die wij U nu aanbieden.

Deze kollektie werd gekonstitueerd na een harde en kritische marktstudie van meer dan één jaar, en dit zoeken naar nieuwe interessante en prijswaardige artikelen wordt steeds voortgezet.

De programma's, die wij ontdekten of beter gezegd herontdekten, bestonden al meerdere jaren. Alleen waren ze niet of moeilijk te krijgen. Nadat wij ervan overtuigd waren dat deze programma's niet minderwaardig waren, besloten wij deze bekend te maken. Wij wilden iedereen mede van onze bevindingen laten genieten, en wij besloten onze hobby tot een volle activiteit uit te bouwen.

Het was in deze geest dat de firma DACKER werd gesticht; een firma van en met enthousiaste modelspoorliefhebbers, zoals Uzelf.

Kontrakten werden gesloten in Oost en West en nu na 30 maanden gedurende dewelke honderdduizenden artikelen in alle schalen en spoorbreedtes bij tevreden hobbyisten hun dienst doen, deed de noodzaak zich steeds duidelijker aanvoelen om ons enorm groot programma in een verzamelcatalogus aan te bieden.

Het enthousiasme van duizenden hobbyisten, waarvan er zo talrijke ons dagelijks schrijven om meer van onze programma's te weten te komen, gaf ons onbewust het bewijs dat wij „op het juiste spoor” zaten.

Deze handleiding werd dan ook samengesteld voor al deze enthousiasten. Ze geeft een klaar en duidelijk overzicht op meer dan **2200 artikelen** die met een scrupuleuze nauwgezetheid werden berekend om ze bij de liefhebber te brengen aan de meest gunstige voorwaarden. De winkeliers, of beter gezegd de dealers, bij wie deze enthousiasten kopen, heb-

ben wij eveneens bedacht, opdat zij een degelijke service zouden bieden aan hun cliënteel.

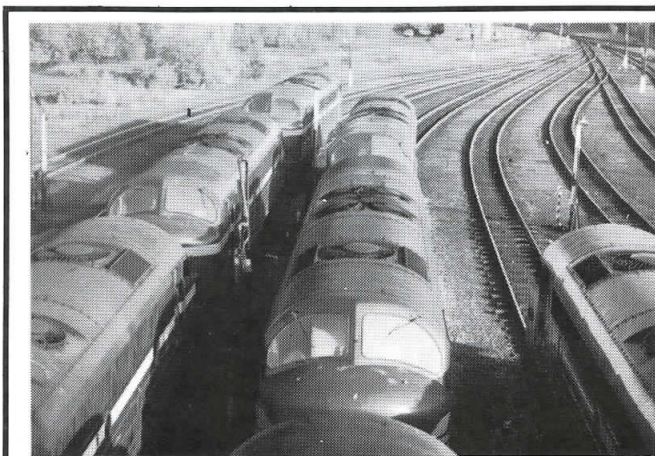
Het kan voorkomen bij een dusdanig uitgebreid programma dat niet alle artikelen in een „dusdanige” hoeveelheid voorradig zijn dat iedereen kan bediend worden. Dit omdat wij ook moeten afrekenen met de leveringsmogelijkheden van onze fabrikanten. Het is nochtans zo dat wij er met alle middelen naar streven om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

Moest het nu voorkomen dat U problemen heeft om een of ander artikel uit dit enig programma te bemachtigen, meld het ons dan. Wij antwoorden graag op alle brieven indien U ons een beetje verstaat en een weinig geduld uitoefent om ons toe te laten Uw brief en wat U ons hierin vraagt degelijk af te werken. Tevens vragen wij U, en dit zal U allicht verstaan, dat wij om tijd te winnen en om kosten te besparen, die uiteindelijk toch onrechtstreeks aan U in rekening zouden moeten gebracht worden, Uw brieven te laten vergezellen van een duidelijk aan Uzelf geadresseerde en gefrankeerde omslag. Voor de katalogi die U zou aanvragen, en waarvan U inclusief verzendingskosten zou betaald hebben, is dit niet noodzakelijk. Voor onze Nederlandse vrienden een briefomslag met een internationaal antwoord-koepon. Wij geloven ten stelligste dat dit boek een nuttig werk is en mocht U bij het bestuderen ervan artikelen vinden — stuk voor stuk doorgoed... — van fabrikanten waarvan U waarschijnlijk nog nooit zou gehoord hebben, weet dat zij onder DACKER-borg verkocht worden. Het is juist deze verzameling van zovele artikelen, onbekend bij het publiek en meestal voortkomende uit de D.D.R. die dit werk uiterst interessant maakt. Denk erom dat de D.D.R. de fabrikant is van technisch speelgoed voor het gehele Oostblok. Dat hierdoor bij deze lui een dusdanige ervaring aan de basis van hun zaken ligt, dat ze getuigen van een bekwaamheid, die men bij alle Duitse fabrikanten terugvindt wanneer het gaat om elektro-technische capaciteiten en om „precieswerken”. U verstaat wel wat wij bedoelen.

Ten slotte wensen wij U met deze mooie en leerzame hobby vele aangename uren knutsel- en hobbygenot en we hopen met deze handleiding hiertoe een spoortje te hebben bijgedragen.

Goede vaart.

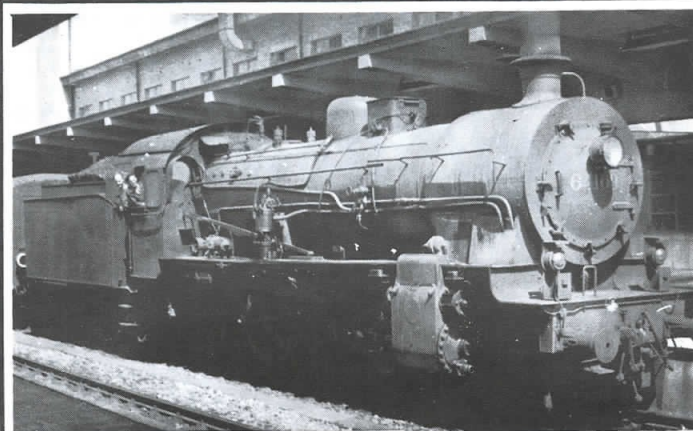
DACKER.

Wij maken tevens van deze gelegenheid gebruik om al degenen te danken die fotomateriaal te onzer beschikking hebben gesteld, met name: De Heer GABRIEL Jean-Luc uit Brasschaat, de Heer André LEMMES, fotograaf te Ravels, De Heren POULET-URBAIN, vader en zoon te Frameries, De Heer DE POMMIER te Houdeng-Aimeries, Het Tijdschrift uit de D.D.R.: Der Modelleisenbahner met mondelinge toelating van Demusa en vanzelfsprekend al onze fabrikanten.

Type 64 NMBS-SNCB

Enig aanbod — Offre unique

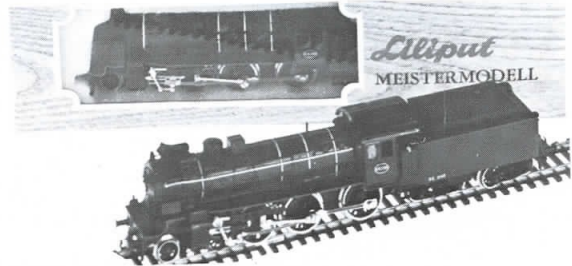

Nog een ander voorbeeld van een Type 64
Encore un exemple d'un Type 64

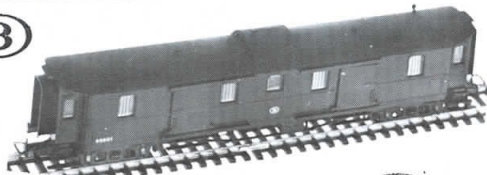
Schrijf in bij Uw dealer
Souscrivez
chez votre marchand

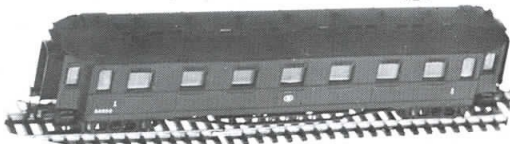
104 90 Type 64 SNCB 1.995,-Fr 132,50

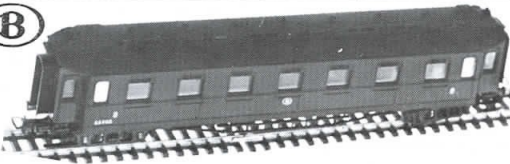
294 90 Pakwagen Fourgon SNCB 295,- 19,75

295 91 Rijtuig 1e Kl 295,-Fr 19,75

295 92 Rijtuig 2e Kl 295,- Fr 19,75

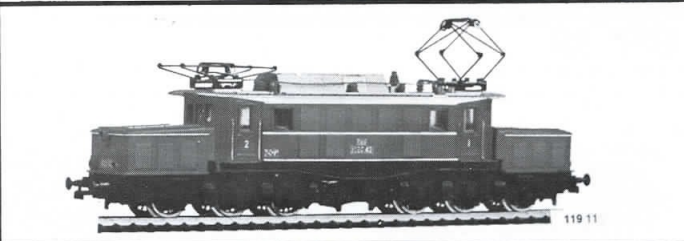
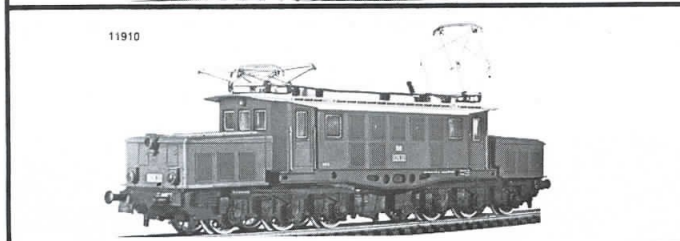
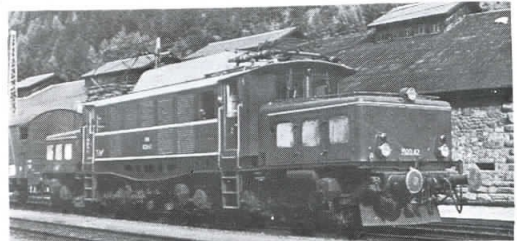
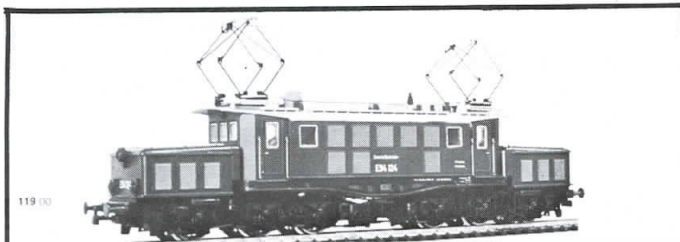
Ter gelegenheid van het 700-jarig van de stad Oostende, trok deze locomotief van het Type 64045 op 10 Juni 1967 de Koninklijke speciaaltrein.
A l'occasion du 700ième anniversaire de la ville d'Ostende, cette locomotive du type 64045 tira en date du 10 juin 1967 le train Royal.

Dit model is in studie. De fabrieksmogelijkheid bestaat indien voldoende belangstelling (Type 64045)
Ce modèle est en étude. La possibilité de fabrication existe s'il y a assez d'intérêt. (Type 64045)

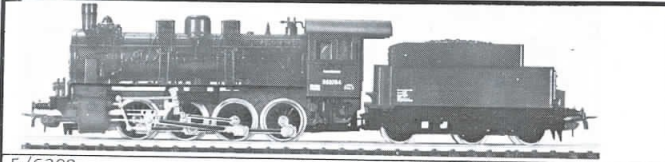
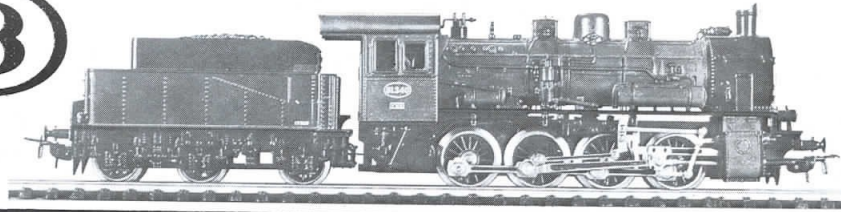
E 94

Liliput

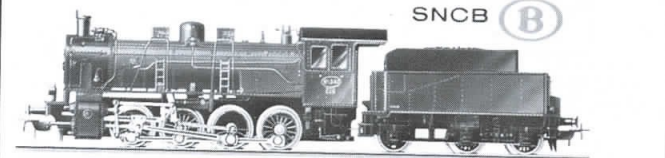

119 00	E 94	DB	Zware elektrische lokomotief voor goederenverkeer Co'Co' Locomotive électrique lourde Co'Co' pour le trafic marchandises	1.775,- 118,50
119 10	1020	OBB	Zware elektrische lokomotief Co'Co' in groene carrosserie Locomotive électrique lourde Co'Co' en carrosserie verte	1.775,- 118,50
119 11	1020	OBB	Zware elektrische lokomotief Co'Co' in rode carrosserie Locomotive électrique lourde Co'Co' en carrosserie rouge	1.775,- 118,50

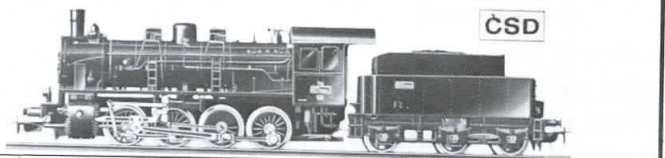
5/6302 BR 55 25-26 (G 8-1 Preuss.)

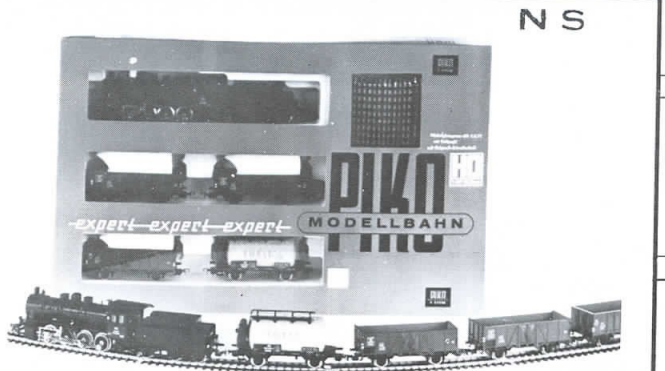
5/6315 Type 81 340 NMBS SNCB

5/6316 040.D.90 SNCF La Delivrance

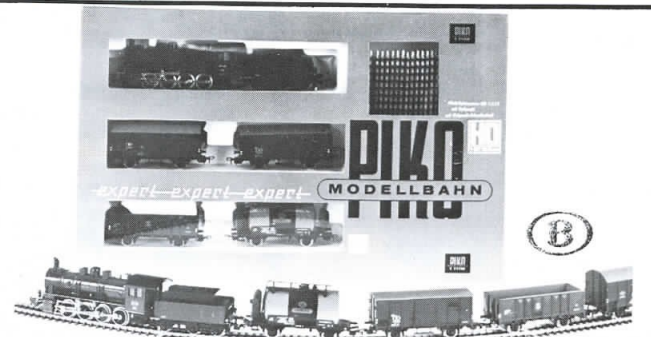

5/6318 Bouwrij 427.0 der CSD

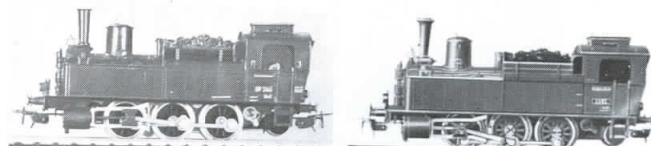

5/0593 Nederlandse set in geschenkdoos : slechts 99,- fl

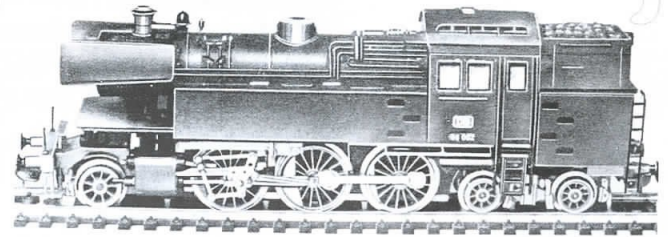
5/6323 Type 4347 der NS

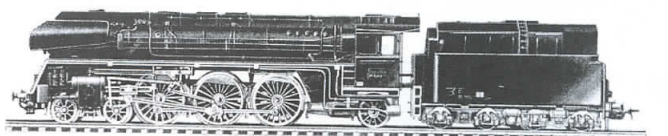
5/0592 Belgische set in geschenkdoos : slechts 1.495,- Fr

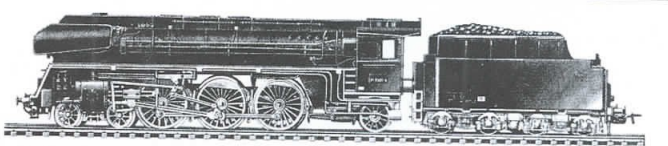
5/6300 DR BR 89-2 (Sächs.VT) 5/6314 1592 VT (K.Sächs)

5/6301 BR 66 DB 1'C2'

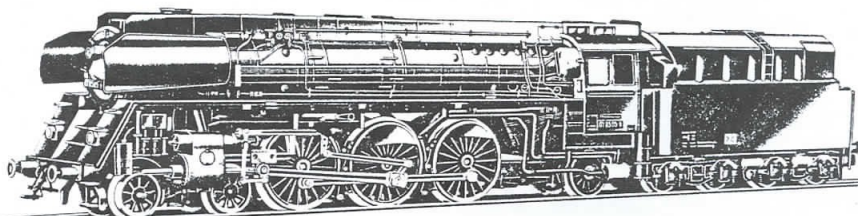

5/6320 BR 01-5 DR 8iTender 2'2'T34

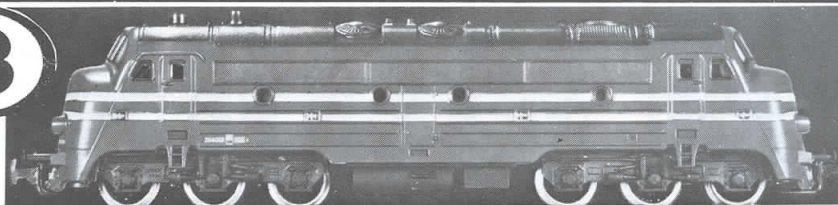

5/6325 BR 01-5 DR Kolentender

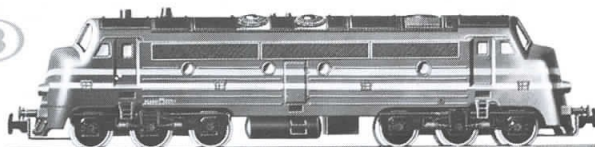
PIKO modellen zijn juist op schaal H0, 1:87 na-
gemaakt en volgens NEM-normen.

Normen von
Europäische
Modelleisenbahnen

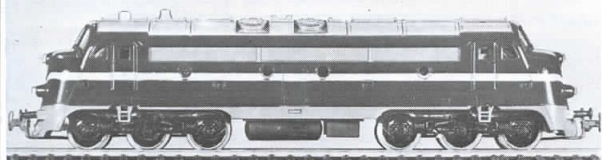
Deze loks NOHAB-Types komen niet meer in productie. Nog slechts weinig stuks bij ons in voorraad.

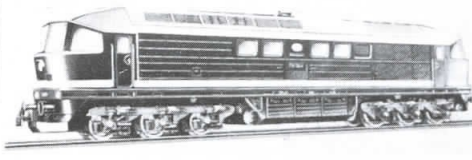
5/6001 220mm Co'Co' S 204 NMBS SNCB

5/6002 220mm Co'Co' MY 11 DSB

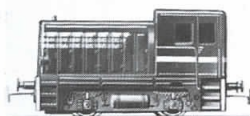
5/6004 220mm Co'Co' M 61 MAV

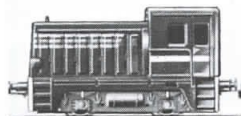
5/6010 236mm Co'Co' BR 130 DR

Ces locomotives du Type NOHAB ne sont plus fabriqués. Plus que quelques pièces disponibles chez Dacker.

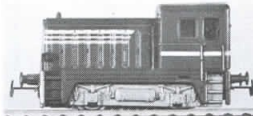
5/6001	Diesellokomotief S 204 der NMBS	Locomotive Diesel S 204 de la SNCB	935,-Fr	64,50 fl
5/6002	Diesellokomotief MY 11 der DSB	Locomotive Diesel MY11 de la DSB	935,-Fr	64,50 fl
5/6004	Diesellokomotief M61 der MAV	Locomotive Diesel M61 de la MAV	935,-Fr	64,50 fl
5/6010	Diesellokomotief BR 130 der DR	Locomotive Diesel BR 130 de la DR	1.225,-Fr	84,- fl

190/15-1 BN 150 CSD

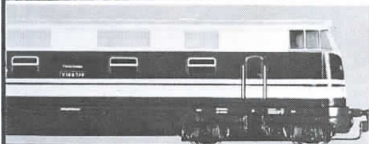
190/15-2 BN 150 CSD 90mm

190/15-3 BN 150 CSD

190/17 160mm B'B' V 100 DR

190/19 B'B' 223mm BR 118.1 DR

190/18 160mm B'B' BR 110 DR

190/20 R Rood-rouge B'B' 223mm BR 118.0 DR

190/20 B Blauw-bleu B'B' 223mm BR 118.0 DR

190/21 Co'Co' 201mm BR 120 DR

Prijsgunstige modellen op schaal 1:87
Modèles à des prix avantageux et à échelle 1:87

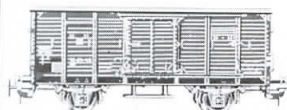
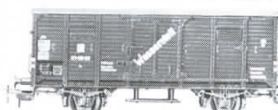

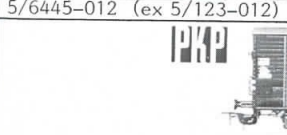
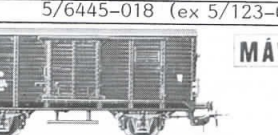
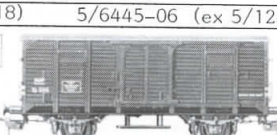
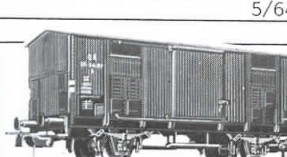
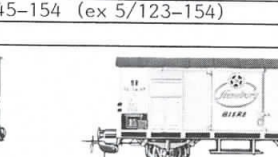

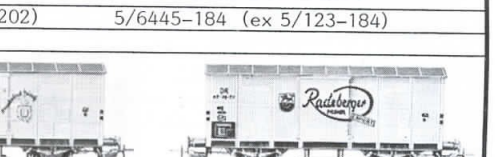
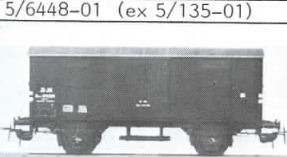
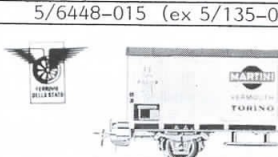

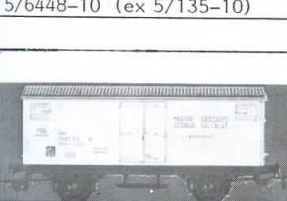
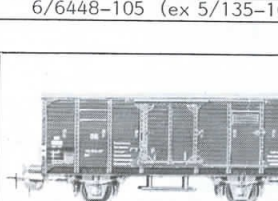
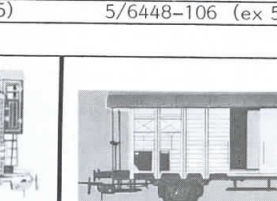
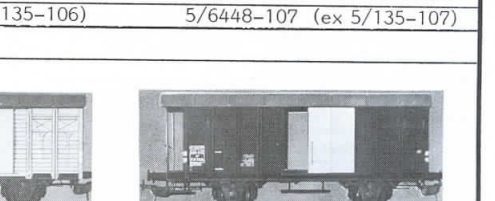
190/15-1	Diesellokomotief BN 150 CSD blauw	as: 1'C	Locomotive Diesel BN 150 de la CSD bleu	425,-Fr	29,50 fl
190/15-2	Diesellokomotief BN 150 CSD rood	as: 1'C	Locomotive Diesel BN 150 de la CSD rouge	425,-Fr	29,50 fl
190/15-3	Diesellokomotief BN 150 CSD groen	as: 1'C	Locomotive Diesel BN 150 de la CSD vert	425,-Fr	29,50 fl
190/17	Diesellokomotief V 100 van de DR blauw		Locomotive Diesel V 100 de la DR bleu	935,-Fr	64,50 fl
190/18	Diesellokomotief BR 110 van de DR rood		Locomotive Diesel BR 110 de la DR rouge	935,-Fr	64,50 fl
190/19	Diesellokomotief BR 118.1 van de DR		Locomotive Diesel BR 118.1 de la DR	1.050,-Fr	72,50 fl
190/20 R	Diesellokomotief BR 118.0 van de DR rood-crème		Locomotive Diesel BR 118.0 de la DR rouge	1.050,-Fr	72,50 fl
190/20 B	Diesellokomotief BR 118.0 van de DR blauw-cr.		Locomotive Diesel BR 118.0 de la DR bleu	1.050,-Fr	72,50 fl
190/21	Diesellokomotief BR 120 van de DR		Locomotive Diesel BR 120 van de DR	1.095,-Fr	76,- fl

Schrijf ons indien U moeilijkheden ondervindt met de leveringen van ons programma. Wij zullen U dan trachten te helpen en U mededelen waar U een artikel vinden kan.

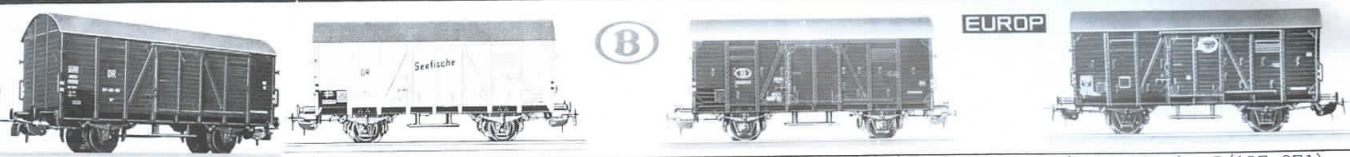
5/6441-121	5/ 121-121	CFL EUROP	105mm		Open 2-as - Ouvert 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6441-141	5/ 121-141	öBB	105mm	Om75	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6441-15	5/ 121-15	PKP	105mm	Wdd0	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6441-18	5/ 121-18	CSD	105mm	Vlu	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6441-20	5/ 121-20	MAV	105mm	Kzmu	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6441-154	5/ 121-154	PKP	105mm	Wdd0	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6442-01	5/137-01	DR	105mm	0cpu(x)	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6442-101	5/137-101	FS EUROP	105mm	L44	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6443-17	5/138-17	SBB CFF	105mm	L6	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6443-171	5/138-171	SBB CFF	105mm	L6	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6444-031	5/139-031	SAAR EUROP	105mm	0mmpu40	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	115,-Fr	7,75 fl
5/6444-041	5/139-041	NMBS SNCB Europ	105mm	1175403	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	115,-Fr	7,75 fl
5/6444-071	5/139-071	SNCF EUROP	105mm	T683339	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	115,-Fr	7,75 fl
5/6444-09	5/139-09	NS	105mm	G10W	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	115,-Fr	7,75 fl
5/6445-01	5/123-01	DR	105mm	Gw05	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-012	5/123-012	DR Brandweer	105mm	05	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-015	5/123-015	DR zeevis	105mm	Gknw 17	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-018	5/123-018	DR	105mm	Gn-02	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-02	5/123-02	DB	105mm	Type 8295	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-022	5/123-022	DB	105mm	Type 8295	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-04	5/123-04	SNCB NMBS	105mm	Type 270902	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-06	5/123-06	DSB	105mm	lr	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-071	5/123-071	SNCF EUROP	105mm	Type L	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-121	5/123-121	CFL EUROP	105mm	Type Kw	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-15	5/123-15	PKP	105mm	Type Gw05	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-154	5/123-154	PKP	105mm	Type Gw05	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-184	5/123-184	CSD	105mm	Type 6398	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6445-202	5/123-202	MAV	105mm	Xi636	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-01	5/127-01	DR	105mm	(Gw)G50	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-015	5/127-015	DR zeevis	105mm	(Gw)G50	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-016	5/127-016	DR Frigo	105mm	Trws	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-025	5/127-025	DB Wekawe	105mm	Gr20	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-04G	5/127-04G	NMBS SNCB	105mm	3315256 groen	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-04B	5/127-04B	SNCB NMBS	105mm	3315256 brun	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-05	5/127-05	Bulgaria	105mm	Type (Gw)G50	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-071	5/127-071	SNCF EUROP	105mm	KR	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-14	5/127-14	öBB	105mm	G	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-15	5/127-15	PKP	105mm	Kdt	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6446-154	5/127-154	PKP	105mm	Kdt	Gesl. 2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl

2-ASSIGE GESLOTEN GOEDEREN WAGENS

WAGONS MARCHANDISES FERMES A 2 ESSIEUX

			
5/6445-012 (ex 5/123-012)	5/6445-018 (ex 5/123-018)	5/6445-06 (ex 5/123-06)	5/6445-121 (ex 5/123-121)
			
5/6445-154 (ex 5/123-154)	5/6445-202 (ex 5/123-202)	5/6445-184 (ex 5/123-184)	
			
5/6448-01 (ex 5/135-01)	5/6448-015 (ex 5/135-015)	5/6448-016 (ex 5/135-016)	5/6448-017 (ex 5/135-017)
			
5/6448-10 (ex 5/135-10)	6/6448-105 (ex 5/135-105)	5/6448-106 (ex 5/135-106)	5/6448-107 (ex 5/135-107)
			
5/6407-01	5/6450-01 (ex 5/163-01)	5/6455-17 (ex 5/141-17)	5/6455-171 (ex 5/141-171)
5/6407-20	5/6450-012 (ex 5/163-012)		
5/6407- Interfrigo	5/6450-154 (ex 5/163-154)		

Let op de nieuwe nummering
Faites attention au nouveau numérotage

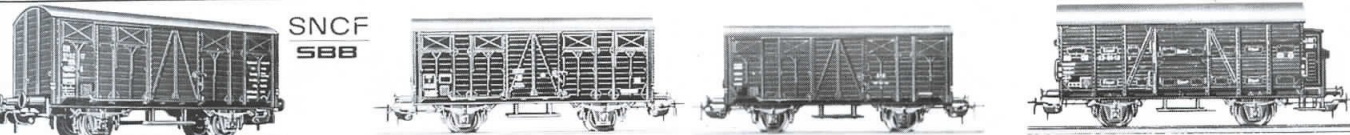

5/6446-01 (ex 5/127-01)   5/6446-015 (ex 5/127-015)   5/6446-04 (ex 5/127-04)   5/6446-071 (ex 5/127-071)

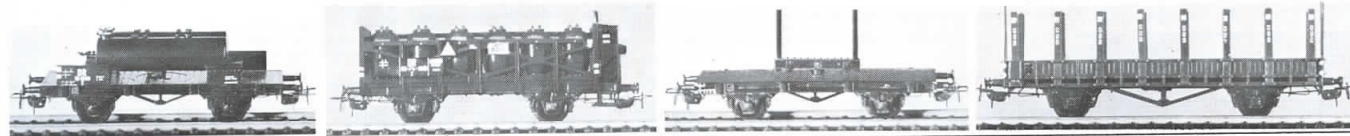

5/6446-154 (ex 5/127-154)

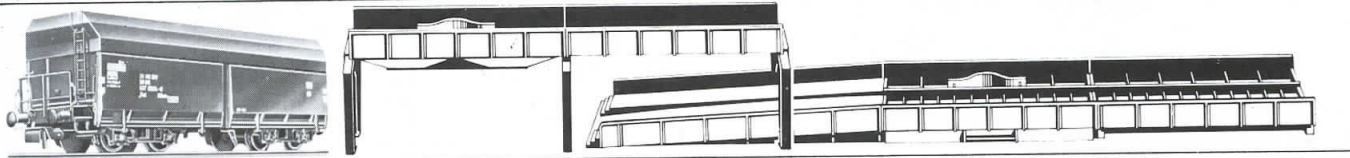
Tous les modèles PIKO sont reproduits avec les détails les plus fins et les inscriptions exactes.
Alle PIKO-modellen worden nagemaakt met de fijnste details en juiste beschriften.

5/6449-01 (ex 5/136-01)   5/6449-173 (ex 5/136-173)   5/6449-012 (ex 5/136-012)   5/6453-01 (ex 5/160-01)

5/6411-01   5/6454-01 (ex 5/145-01)   5/6456-01 (ex 5/129-01)   5/6416-015

5/6426-01

5/6447-01	5/128-01	DR	105mm	V23	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-01	5/135-01	DR	105mm	G02	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-015	5/135-015	DR Sternburg biere	105mm	G02	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-016	5/135-016	DR Margonwasser	105mm	G02	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-017	5/135-017	DR Radeberger Pils	105mm	G02	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-10	5/135-10	FS	105mm	F 1021	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-105	5/135-105	FS Martini	105mm	F 1021	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-106	5/135-106	FS Cinzano	105mm	F 1021	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6448-107	5/135-107	FS Bertoli	105mm	F 1021	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6449-01	5/136-01	DR	105mm	G17	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6449-012	5/136-012	CR	105mm	G17	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6449-07	5/136-07	SNCF	105mm	K	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6449-071	5/136-071	SNCF EUROP	105mm	K	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6449-173	5/136-173	SNCF-SBB CFF	105mm	Type G17	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6450-01	5/163-01	DR	109mm	G05	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6450-012	5/163-012	DR	109mm	G05	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6450-154	5/163-154	PKP	109mm	Type G05	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6451-01	5/162-01	DR	110mm	Omu 41	Open 2-as - Ouvert 2 ess.	135,-Fr	9,30 fl
5/6452-01	5/161-01	DR	110mm	G 04	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6453-01	5/160-01	DR	105mm	V 23	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6454-01	5/145-01	DR	112mm	Z 53	Zuurwagen - Transp acides	150,-Fr	10,50 fl
5/6455-17	5/141-17	SBB-CFF	112mm	K3	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6455-171	5/141-171	SBB-CFF	112mm	K3	Gesl.2-as - Fermé 2 ess.	150,-Fr	10,50 fl
5/6456-01	5/129-01	DR	105mm	Schemelwagen	Schemelwagen	115,-Fr	7,75 fl
5/6605-01	5/143-01	DR	100mm	Pwg 88	Conducteurswagen - voit de	135,-Fr	9,30 fl
5/6605-015	5/143-015	DR	100mm	Gwhu 02	Conducteurswagen - voit de	135,-Fr	9,30 fl
5/6605-18	5/143-18	CSD	100mm	CSD	Conducteurscagen - voit de	135,-Fr	9,30 fl

OMZETTABEL VAN NIEUWE PIKO NUMMERS				LISTE DES NOUVEAUX NUMEROS DE PIKO					
5/005	5/1773	5/123-01	5/6445-01	5/127-01	5/6446-01	5/135-01	5/6448-01	5/139-031	5/6444-031
5/050	5/6853	5/123-012	5/6445-012	5/127-015	5/6446-015	5/135-015	5/6448-015	5/139-041	5/6444-041
5/051	5/1774	5/123-015	5/6445-015	5/127-016	5/6446-016	5/135-016	5/6448-016	5/139-071	5/6444-071
5/052	5/1776	5/123-018	5/6445-018	5/127-025	5/6446-025	5/135-017	5/6448-017	5/139-09	5/6444-09
5/121-01	5/6441-01	5/123-02	5/6445-02	5/127-04G	5/6446-04G	5/135-10	5/6448-10	5/141-17	5/6455-17
5/121-013	5/6441-013	5/123-022	5/6445-022	5/127-04B	5/6446-04B	5/135-105	5/6448-105	5/141-171	5/6455-171
5/121-02	5/6441-02	5/123-04	5/6445-04	5/127-05	5/6446-05	5/135-106	5/6448-106	5/143-01	5/6605-01
5/121-021	5/6441-021	5/123-06	5/6445-06	5/127-071	5/6446-071	5/135-107	5/6448-107	5/143-015	5/6605-015
5/121-03	5/6441-03	5/123-071	5/6445-071	5/127-14	5/6446-14	5/136-01	5/6449-01	5/143-18	5/6605-18
5/121-091	5/6441-091	5/123-121	5/6445-121	5/127-15	5/6446-15	5/136-012	5/6449-012	5/145-01	5/6454-01
5/121-121	5/6441-121	5/123-15	5/6445-15	5/127-154	5/6446-154	5/136-07	5/6449-07	5/152-01	5/6423-01
5/121-141	5/6441-141	5/123-154	5/6445-154	5/128-01	5/6447-01	5/136-071	5/6449-071	5/160-01	5/6453-01
5/121-15	5/6441-15	5/123-184	5/6445-184	5/129-01	5/6456-01	5/136-173	5/6449-173	5/161-01	5/6452-01
5/121-154	5/6441-154	5/123-202	5/6445-202	5/131-01	5/6442-01	5/137-01	5/6442-01	5/163-01	5/6450-01
5/121-18	5/6441-18	5/138-17	5/6443-17	5/132-01	5/6420-01	5/137-101	5/6442-101	5/163-012	5/6450-012
5/121-20	5/6441-20	5/138-171	5/6443-171	5/132-012	5/6420-012	5/137-17	5/6442-17	5/163-154	5/6450-154
				5/132-015	5/6420-015	5/137-171	5/6442-171		

Ter gelegenheid van de eerste uitgave van de „DACKER's handleiding voor Spoorwegmodelbouwers 1977-1978" doorheen haar verkoopprogramma, werd mij gevraagd „deze" modellen uit de kollekties PIKO en LILIPUT op te zoeken die in aanmerking kunnen komen om omgebouwd te worden tot een model van de Belgische Spoorwegen.

Ik heb verschillende modellen uitgekozen die door elke modelbouwer mits een beetje handigheid en inspanning kunnen omgebouwd worden. Uit de LILIPUT-kollektie selekteerde ik:

- A1 stoomlokomotief BR 38 DR (model n° 102 00)
- A2 stoomlokomotief BR 638 der OBB (model n° 108 10)
- A3 reizigerswagen AB4üPr 09a (model n° 295 00)
- A3a dto (model n° 295 00)
- A4 bagagewagen Pw4üPr07 KPEV (model n° 294 00)
- A5 „Plasser & Theurer" nivelleermachine (model n° 308 10)

Uit de PIKO-kollektie selekteerde ik:

- B1 Kondenstenderstoomlokomotief Type 150 der SNFC (model n° 190/23-2)
- B2 Bagagewagen Pw4üPr16 der DR (model n° 426/1111)
- B3 Ketelwagen zilver (model n° 5/6408-019)
- B4 Goederenwagen met vlak-dak (model n° - 5/6445-04 ex N°(123-041))

Voor het overige zijn de Belgische modellen naar alle waarschijnlijkheid gekend. Ik citeer ze omdat ze van modelgetrouwheid voorbeeldig zijn en om ze overzichtelijk gegroepeerd te hebben:

- 5/6001 Piko model van de diesellokomotief der NMBS Type S 204
- 5/6315 Piko model van de stoomlokomotief der NMBS Type 81340
- 5/6445-04 Piko model van de goederenwagen der NMBS Type 270902
- 5/6444-041 Piko model van de open goederenwagen der NMBS Type 1175403
- 5/6446-04G Piko model van de gesloten goederenwagen met tonnendak (groen) Type 3315256
- 5/6446-04B Piko model van de gesloten goederenwagen met tonnendak (bruin) Type 3315256
- 5/6408-04 Piko model van de ketelwagen der NMBS Shell raffinaderij te Hemiksem
- 5/0592 Piko model-doos waarin stoomlok Type 81 en drie goederenwagens en één ketelwagen van de NMBS en waarbij Pilz-modelsporen aangeboden worden voor 1.495,— Fr

Ombouw van

- A1 tot stoomlokomotief der NMBS Type 64028 van Merelbeke
- A2 tot stoomlokomotief der NMBS Type 64094 van Trois-Pont
- A3 tot 1e Klaswagen NMBS wagennummer 58250 (zie foto n° 3)
- A3a tot 2e Klaswagen NMBS wagennummer 58203 (zie foto n° 4)
- A4 tot bagagewagen NMBS wagennummer 60901 (zie foto n° 5)

Il m'a été demandé, et ceci à l'occasion de la parution du Manuel Dacker 1977-1978, de relever dans les collections Liliput et Piko ces modèles qui peuvent être retenus et qui viennent en ligne de compte à être transformés en modèles de la S.N.C.B. Plusieurs modèles ont été choisis qui peuvent être habillés en belge, moyennant un peu d'adresse. Du programme Liliput j'ai retenu:

- A1 Locomotive à vapeur BR 38 de la DR (N° 102 00)
- A2 Locomotive à vapeur BR 638 de la OBB (N° 108 10)
- A3 Voiture à voyageurs AB4üPr 09a (N° 295 00)
- A3a Voiture à voyageurs dto
- A4 Fourgon Pw4üPr 07 de la KPEV (N° 294 00)
- A5 Nivelleuse „Plasser & Theurer" (N° 308 10)

Du programme Piko:

- B1 Locomotive à tender condensateur Type 150 de la SNCF (N° 190/23-2)
- B2 Fourgon Pw4üPr 16 de la DR (N° 426/1111 modèle éclairé)
- B3 Wagon citerne en argent (N° 5/6408-019)
- B4 Wagon à marchandises à toit plat (N° 6445-04 ex n° 5/123-04)

Pour le reste je suppose que les autres modèles belges construits par Piko sont connus. Je les cite dans le but de les avoir groupés et parce que je juge qu'ils sont tellement bien et tellement fidèlement reproduits à échelle.

- 5/6001 Modèle de la locomotive diesel de la SNCB du Type S 204
- 5/6315 Modèle de la locomotive à vapeur de la SNCB du Type 81340
- 5/6445-04 Wagon à marchandises de la SNCB du Type 270902
- 5/6444-041 Wagon à marchandises de la SNCB du Type 1175403
- 5/6446-04G Wagon à marchandises de la SNCB à toit tonneau du type 3315256
- 5/6446-04B dto mais en carrosserie brune
- 5/6408-04 Wagon citerne de la SNCB, Raffinerie Shell à Hemiksem-Anvers
- 5/0592 Boîte diffusion contenant une loco Type 81, 3 wagons belges et un wagon citerne SNCB; en plus les fameux rails modèle „Pilz" boîte offerte à 1.495,— Fr.

Transformations:

- A1 en loc à vapeur SNCB Type 64024 de Merelbeke
- A2 en loc à vapeur SNCB Type 64094 de Trois-Pont
- A3 en voiture de 1ère classe wagon numéro 58250 SNCB (voir photo n° 3)
- A3a en voiture de 2de classe wagon numéro 58203 SNCB (voir photo n° 4)
- A4 Fourgon SNCB N° 60901 (voir photo n° 5)
- A5 nivelleuse de la SNCB N° 31942245 (voir photos de 7 à 12)
- B1 en locomotive à tender à condensation Type 27001 de Schaerbeek (voir photo n° 13)
- B2 en Fourgon SNCB Type numéro 60811 (voir photo n° 6)

A5 tot nivelleer-machine NMBS wagennummer 31942245

B1 tot kondensander-lokomotief der NMBS Type 27001 van Schaarbeek (zie foto n° 13)

B2 tot bagagewagen NMBS wagennummer 60811 (zie foto n° 6)

B3 tot ketelwagen NMBS wagennummer 30 88 9437 951-7 (zie foto n° 15)

B4 tot dienstwagen NMBS wagennummer 30 88 94326427 (zie foto n° 16)

Beschrijving van de ombouw-operaties:

A1

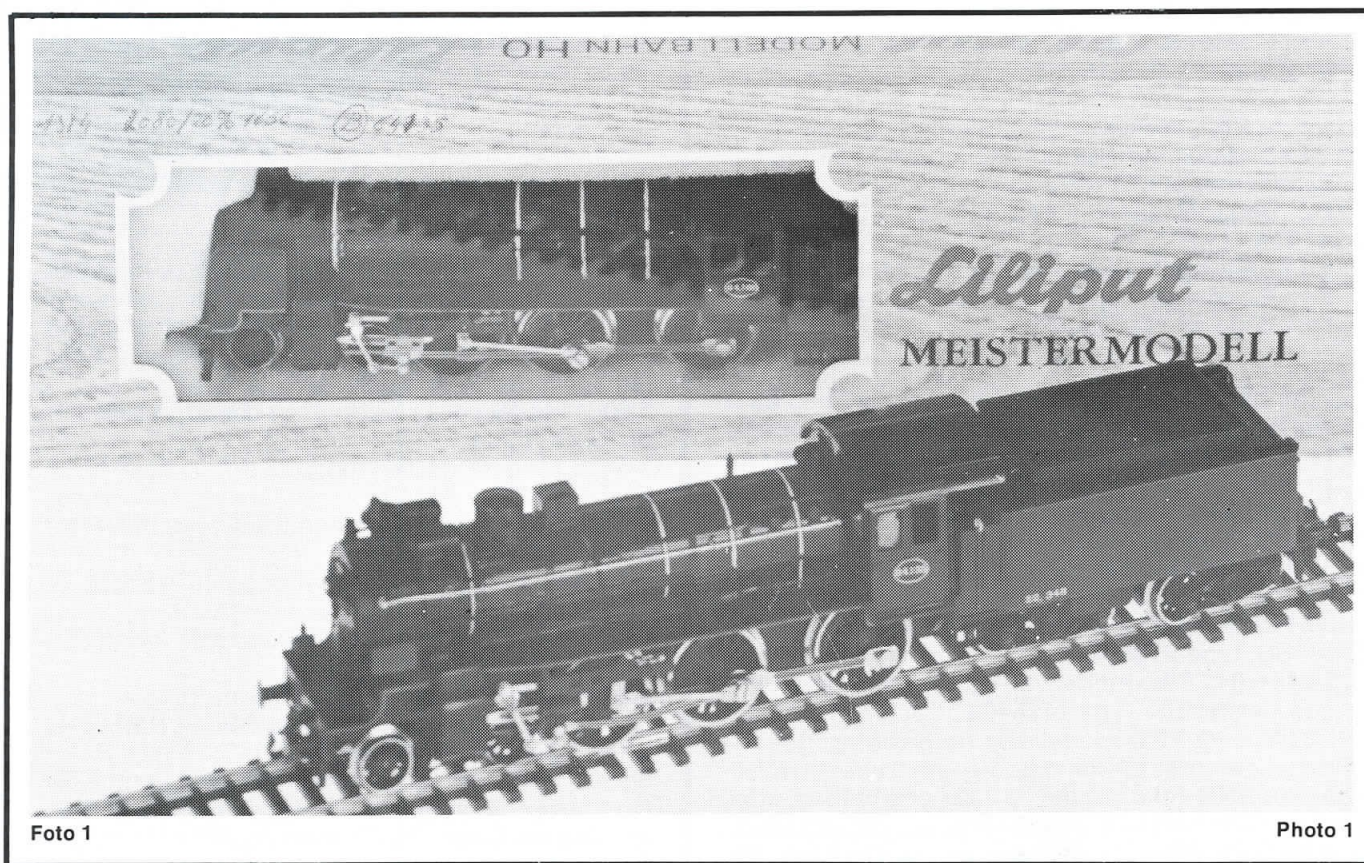
Nemen we model Liliput 102 00. We bouwen aldus dit model om tot een Type 64028 der NMBS met leiplaten. Beginnende bij het dak, maken we het geprofileerde gedeelte van het dak rond. Dit is het stuk verlichtingsdak dat in 90°-hoek op de

B3 en citerne numéro du wagon 30.88.9437 951-7 (voir photo n° 15)

B4 en wagon de service du numéro 30 88 94326427 (voir photo n° 16)

Vous comprenez que la traduction de la partie descriptive des transformations est tellement complexe que nous ne nous y risquons pas. Pour ceux que la chose intéresse nous conseillons de nous écrire. Nous avons pris contact avec des modélistes francophones afin de pouvoir procurer une traduction claire. Nous pensons que celle-ci sera prête vers le mois d'octobre. Nous vous renseignons toutefois que l'auteur de cet article est Monsieur Eddy Vervoort, Nederviersel, 17, à 2243 PULLE.

C'est lui qui a gracieusement mis à notre disposition les photos illustrant cet article.

afronding van het stuur-huis moet verwijderd worden. Dit kan ofwel afgevijld worden of afgezaagd. Men verwijdert voor deze bewerking het gehele huis om gemakkelijker te kunnen werken. Deze operatie heeft vanzelfsprekend tot gevolg dat een gedeelte van het dakwerk los in de hand ligt. Men kan een stuk sterk karton op de binnenzijde aan het plafond van de hele stuurkabine plakken en daarop het eventuele losgekomen gedeelte terug vasthechten. Om het geheel zuiver af te werken is het nodig de sporen van het vijlen of zagen te verwijderen door het plamuren. Ik gebruikte hiervoor autoplamuur. Als volgende operatie verwijderen we de laatste stoomdom in de rij en vullen het ontstane gat terug op met een stuk karton in de vorm geplooid van het op te vullen gedeelte dat we op zijn beurt bijplamuren.

Wij verwijderen eveneens de twee Knorr-voorverwarmingscilinders langs zijde de ketel en vullen de ontstane gaten op. De dubbele pomp aan de linkerzijde van de ketel plaatsen we aan de rechterkant, ter hoogte van het middenaandrijf wiel op de plaats van de te verwijderen andere pomp. Aan de tender staat achteraan nog een cilinder in rode kleur, die ook moet verwijderd worden evenals de bevestiging van deze cilinder. Als volgende bewerking komt het er op aan de lokomotief te schilderen. Een zeer delikate operatie die nochtans tot een goed eind kan gebracht worden mits men goed oplet wat men uit mekaar neemt en hoe men het terug in elkaar zal steken. De demontage van het model was reeds begonnen met het verwijderen van de ombouw (verwijderen van de vijs in de stoomdom).

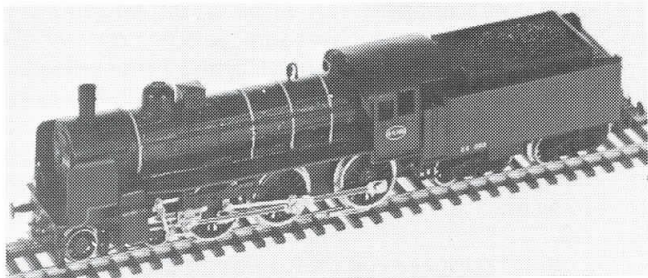

Foto 2

Photo 2

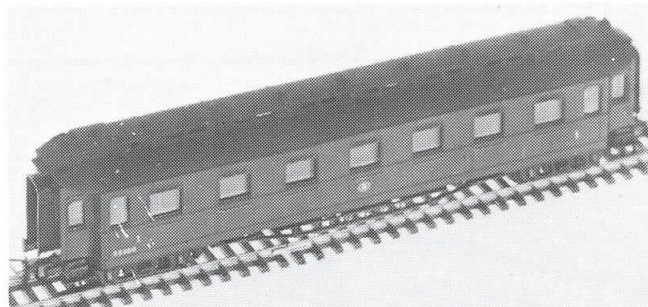

Foto 3

Photo 3

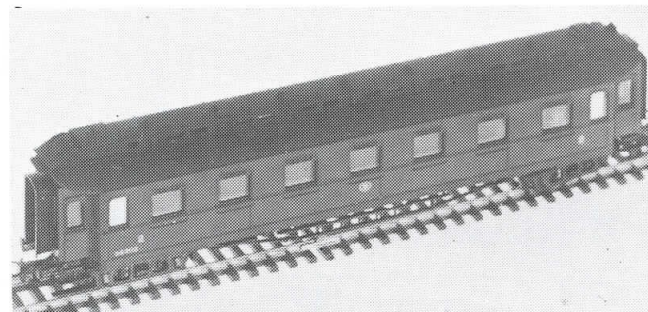

Foto 4

Photo 4

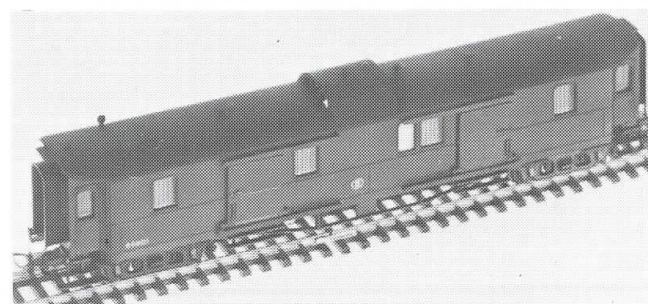

Foto 5

Photo 5

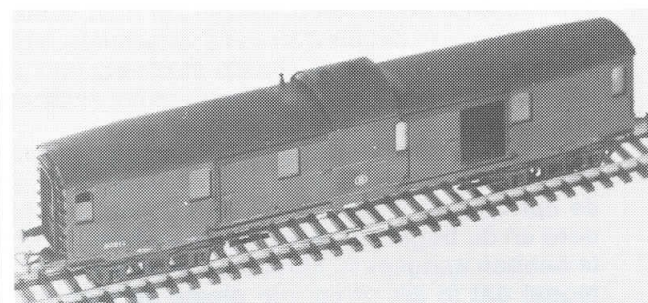

Foto 6

Photo 6

Men vijst vervolgens de vijzen aan de onderzijde van de tenderbogies los en men krijgt alzo de tenderkap los. Alle wielen uit de bogies verwijderen en dan is de tender klaar om geschilderd te worden. Aan de lokomotief verwijdert men de drijfzangen om alzo het gehele onderstel uit elkaar te kunnen nemen. Men verwijdere best de wielen van de voorloper en men kijke goed uit hoe deze in elkaar zat opdat men bij het opnieuw monteren van deze voorloper de wielen niet omkere, daar deze wielen aan één zijde geïsoleerd zijn. Eveneens de drijfwielen uit het onderstel van de lokomotief verwijderen en alzo liggen de stukken klaar om geschilderd te worden.

Ieder zal van zichzelf weten of hij in staat is de schildering te doen met de spuit of met het penseel. Wat de kleur betreft schildert men het complete onderstel (inklusief de remblokken) mat zwart. De spaken der wielen eveneens in matzwart; de rookkast van de schouw, de keteldeur, de binnenkanten der leiplaten, het dak van het machinistenhuis, de voetplaten langs zij de ketel, de kolen-nabootsing, het opstaande gedeelte rond de kolen-nabootsing en de staanplaats voor de kolenuitschep. De binnenkant van het machinistenhuis blijft vanzelfsprekend zwart. Vervolgens schilderen wij nu best de groene gedeeltes: nl. de flanken van de tender, de ketel met alles erop of eraan, de buitenkant van de leiplaten, de flankzijden van de cilinders en de luchtpomp. Deze groene schildering brengt men best pas aan, na afplakking van de hogeropgesomde zwart-mat geschilderde gedeeltes. In de handel verkoopt men produkten die als eigenschap hebben een cellulose- of plasticlaagje achter te laten op deze plaatsen die men ermee ingeborsteld heeft. Dit laagje pelt men er na gebruik zeer gemakkelijk af. Na de groene en zwarte schilderijen te hebben aangebracht dienen nu de ketelringen in gember-kleur geschilderd te worden. Vermits deze operatie zo delikaat is dat praktisch altijd het handbeven zal opvallen, bestaat de mogelijkheid een gemberkleurig zelfklevend bandje op deze plaatsen te kleven, bandje dat men in rolvorm bij vele tekenwinkels kan verschaffen in de vereiste breedte. In rode kleur verft men de rand van de voetplaat en de bufferbalken van de lokomotief en van de tender. De middengedeelten van de drijfzangen zijn eveneens rood. Nu terug alles hermonteren en de nummering die in de handel aangekondigd is in de vorm van letterdruk hierop aanbrengen. In aanmerking komen de keteldeur, de zijwanden van de stuurcabine evenals de achterzijde van de tender. Als laatste punt kan men op de keteldeur eveneens een lantaartje van het Liliputonderdelenprogramma aanbrengen dat het nummerset n° 43312 draagt en dat sterk op de Belgische lantaarn gelijkt. Van het hierboven beschreven model redent er maar twee stuks op het net onder de nummers 64028 en 64168 (zie foto n° 2) van Merelbeke. Een ervan heeft U nu in model.

A2

Voor deze versie die het tweede model is van onze nationale type 64, vertrekken we van het model Liliput n°108 10. Hier dienen de voorloperwielen

vervangen door spaakwielen; onderdelenummer van Liliput n° 40429. Ik raad in het bijzonder dit model aan, omdat het onderstel zwart is en tevens omdat de laatste stoomdom die moet verwijderd worden hier de meeste kans biedt om eenvoudig verwijderd te worden. Het zou ook mogelijk zijn te vertrekken van de Liliput-modellen 102 90, 104 20 of 104 70, doch hier moeten de stoomdome omgedraaid worden. Wat de overige operaties betreft, verwijs ik naar de bouwwijze beschreven onder A1. Het model dat aldus ontstaat na alle bewerkingen te hebben doorgevoerd wordt het model zonder leiplates Type 64094 van Trois-Pont der NMBS.

ROD (Railway Operating Division) aangeslagen voor het transport van Engelse en Amerikaanse militairen. Deze werden door de NMBS kondensstomer-lokomotief Type 27 met vijfassige tender BR 52 der DR getrokken tussen Duitsland en Brussel-Noord tot in 1947. Dan werden deze wagens achtergelaten door de R.O.D. en heeft de Belgische spoorweg ze opgeknappt. (Zie foto's nrs. 3, 4, 5).

A5

Zoals U kunt zien op de foto's van deze „Plasser & Theurer“ nivelleer-machine der N.M.B.S., bestaat het verschil met het door Liliput aangeboden model voornamelijk in een 2-assige bogie onder de

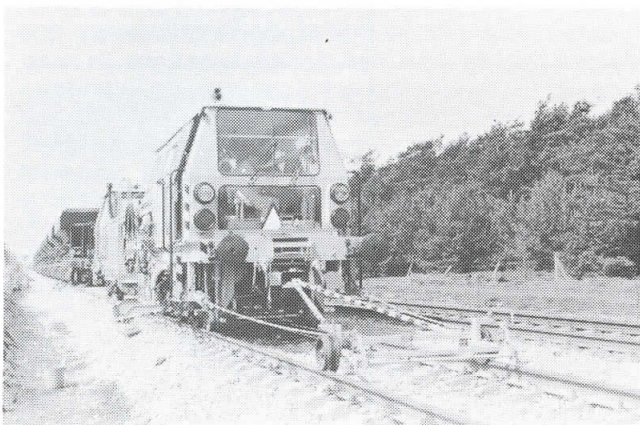

Foto 7

Photo 7

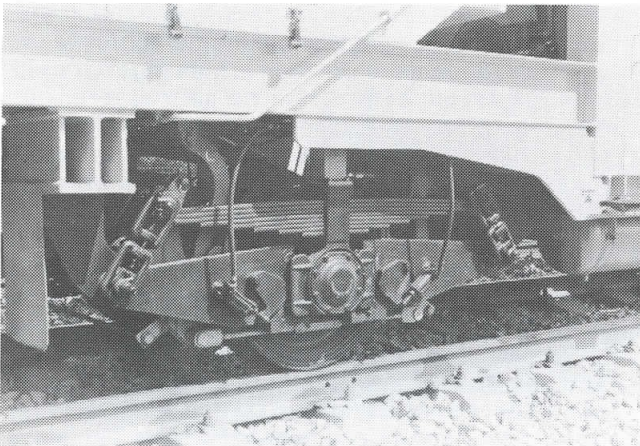

Foto 9

Photo 9

Foto 8

Photo 8

In betrekking tot deze types 64 van de NMBS wil ik er op wijzen dat andere versies op het net reden o.m. de Types 64135 (zie foto n° 1) en 64084. Deze modellen zijn voorzien van een Belgische schouw met A.C.F.I. voorverwarming, daar waar het type 64049 van Trois-Pont voorzien is van een injecteur van Metcalfe die men herkent aan de dikke buis die van de rookkamer naar achter loopt.

A3, A3a en A4

Al deze wagens moeten een groene kleur krijgen, gespoten of met het penseel geschilderd, aangepast aan de NMBS-kleuren. Deze reeks wagens zijn afkomstig van de DR (Duitse Rijkspoorbaan) en waren gedurende de 2e wereldoorlog door de

kleinste stuurcabine, daar waar het Liliput-model een 4-assige bogie heeft. Verder zal men bemerken dat andere details eveneens verschillen. Voor de moeilijk tevreden te stellen modelbouwer zal het alleszins geen zin hebben de reeks veranderingen op te sommen.

Toch ben ik van mening dat men aan de hand van deze foto's, na de bogie te hebben veranderd, na de carrosserie in gele kleur TE hebben geschilderd en de bogies in zwart, en na de beschrifting te hebben aangepast, komt tot een aanneembaar model dat in elk geval zijn plaats op elke baan mag hebben. (Zie foto's van N° 7 tot 12.)

B1

Er stonden te Schaarbeek twee lokomotieven van het Type 27 gestald en wel de 27001 (zie foto n° 13) en de 27003. Deze lokomotieven in een volledig zwarte kleur werden tot in 1947 door een Amerikaanse lokomotief-bemanning van het U.S. Army Transportation Corps bestuurd. Wat de verbouwing betreft, beginnen we met het PIKO-model 190/23-2 (oud nummer 190EM23F) fabrikant VEB Eisenbahn-Modellbau te Zwickau (ex Gützold KG) de Franse uitvoering van het model der kondensatierlokomotief van de Bouwrij 52 van de Duitse Rijksbaan. Er dient vermeld dat er wel wat werk te verrichten is aan de tender. Maar

Foto 10

Photo 10

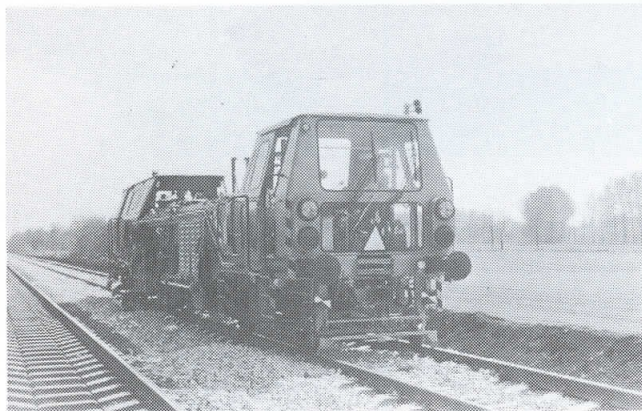

Foto 11

Photo 11

Foto 12

Photo 12

laat ons bij de lokomotief starten. Wij moeten twee leiplates aanbrengen en wel dusdanig, dat de achterkant op gelijke hoogte komt te staan met de achterkant van de schouw. Voor de leiplates nemen we best die van het PIKO-model van de stoomlokomotief der Bouwrij 66 van de DB (N° Piko 5/6301) dat los bestelbaar is onder het onderdelen-nummer n° 1.511 en 1.512. Om de nummering degelijk op het machinistenhuis te kunnen aanbrengen verwijderen we ook de nummer-schilden (dwz, de hoger gelegen plaatjes op het stuurhuis). De cijfers nodig om de nummering uit te voeren, in originele letter- en cijfertypes, kleur en vorm, zijn op schaal aangekondigd in de handel. Op deze letterdrukvelletjes zullen nog andere gegevens voorkomen. Wat nu de tender betreft, deze moeten we volledig demonteren en terzelfder tijd nemen we een tweede tender-kap (onderdelennummer Piko 190/23-40).

Bij beide tenderkappen moeten de ventilatieschroeven uit hun plaatsen geduwd worden van binnen naar buiten. Eén van deze twee kappen wordt nu doorgezaagd volgens een lijn afgebeeld op **tekening nummer 2**. Men moet zich stipt houden het zaagwerk te doen daar waar het op de tekeningen staat aangegeven. Vervolgens schave men deze zaaglijn vlak tot tegen de rooster. Nu neme men de tweede tenderkap en zage deze eveneens door op de lijnen aangegeven in **tekening 1**. Indien men dit werk voorzichtig doet, dan wordt nu doorgezaagd volgens een lijn afgebruikt wordt en waarvan de twee overige kunnen dienen bij een volgend werk. Vervolgens schaaft men de ribbetjes weg totdat men een vlakke tussenruimte krijgt die zal dienst doen tussen de eerste en de daaropvolgende roostering. Als alle stukken nu mooi aangepast zijn, plakken we ze aan elkaar. Nu kunnen we de ventilatieschroeven, waar een opkant aan vast zit, aan de onderkant afsnijden, en deze, na de ventilatieschroef-gaten te hebben gedicht met kunststof (of ander materiaal), terug op hun nieuwe plaatsen lijmen. Dit gebeurt op een dusdanige manier dat elk van de assen der drie schroeven op de middellijn tussen twee roosters komt. Nu is de kap af. In een volgende etappe zagen we het tegenwicht door zoals het op **tekening 3** staat aangegeven. Het chassis zagen we door op de plaatsen aangeduid op **tekening 4**. We passen nu deze twee chassis-stukken uit door ze in de tenderkap te leggen. Het wordt nu duidelijk dat we een verbindingsstuk zullen moeten maken dat deze twee stukken aan elkaar houdt en dat zo groot is als het onverbonden gedeelte. Een stukje kunststof is hier best voor geschikt. Vooraleer nu alles aan elkaar te lijmen verwijderen we eveneens twee hoekjes zoals het op **tekening 4a** staat weergegeven, en dit om de draaistellen toe te laten kleinere bochten te nemen van minimum $R=350\text{mm}$. Nu is het de beurt aan de moeilijkste karwei en wel het voorste draaistel van de tender aanpassen. Hiervoor benodigen we volgende stukken; scheenplaat N° 190/23-483, wormwiel 190/23-40, tenderwiel met trekbandje 190/10wta, dit om de lokomotief een maximum van trekkracht te ge-

Foto 13

Photo 13

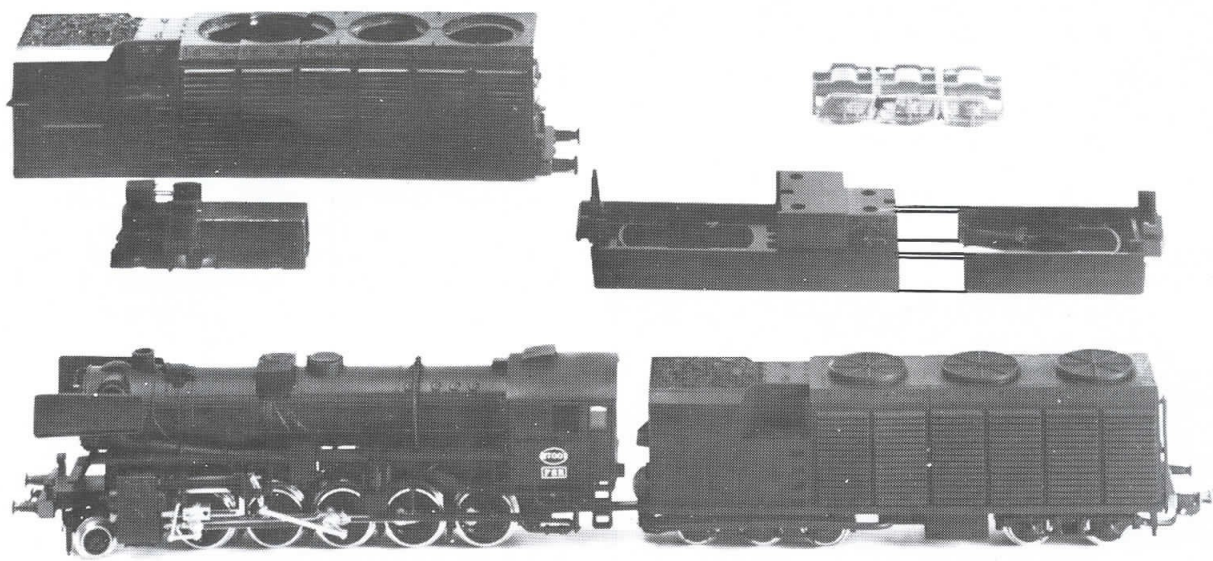

Foto 14

Photo 14

Foto 16

Foto 15

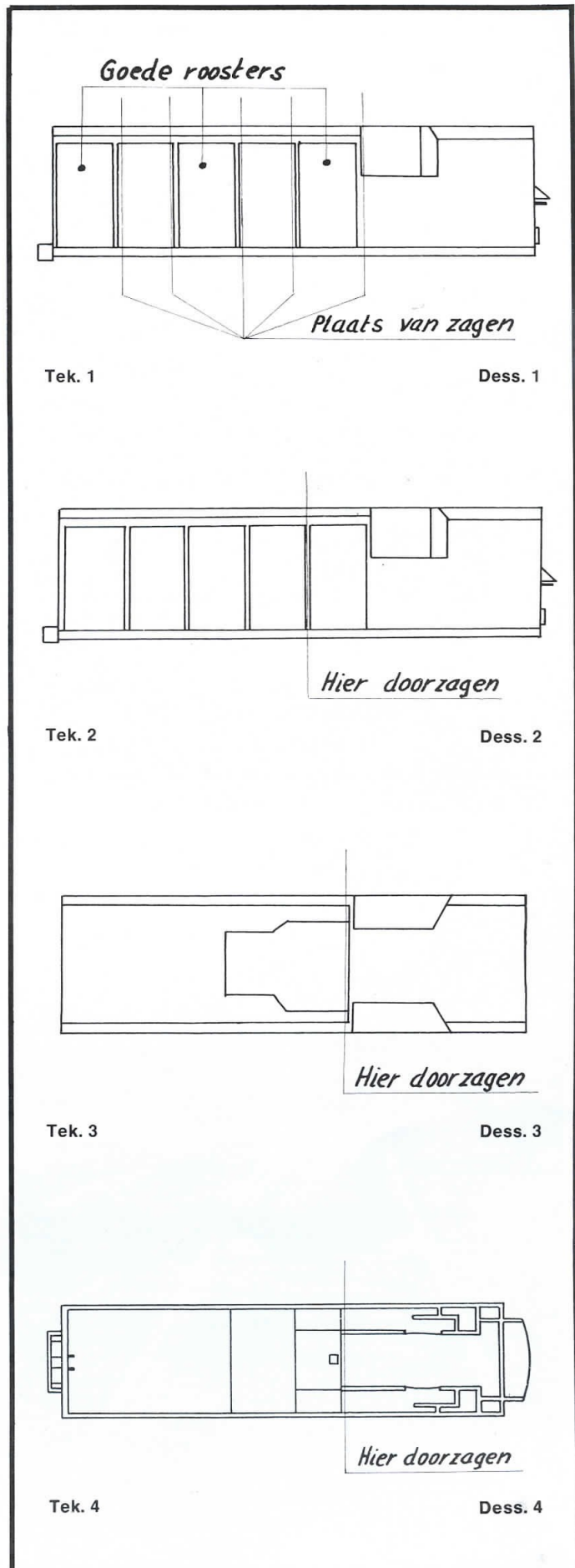
Photo 15

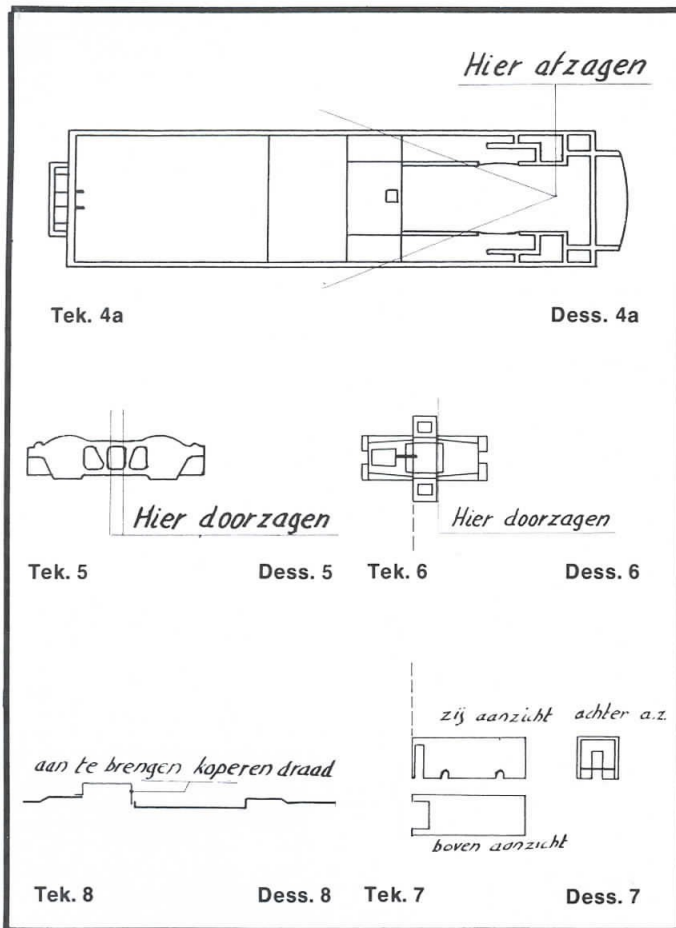
ven. Op **tekening 5** zien we waar we beide scheenplaten moeten doorzagen (dus die van het model en die van het onderdelenpakket), zodat we ervoor kunnen zorgen dat de vierkantjes weggevoerd worden door vijlwerk. We hebben nu 4 stukken, waarvan we er drie aan elkaar lijmen (zie foto n° 14), het vierde kunnen we eventueel voor een andere lok gebruiken. We zagen een stuk af van het draaistelraam zoals het op **tekening 6** staat aangegeven en hier lijmen we b.v. een aluminium U-profiel van 12mm hoog en 12mm breed aan vast met cyanolit, nadat we dit stuk hierin geschoven hebben zoals de stippellijn aanduidt op **tekening 6 en 7**. Vervolgens passen we het bekomen geheel in onze nieuw verkregen scheenplaat en zagen dit nu van lengte. Tegelijkertijd voorzien we nieuwe gehalveerde asgaten, **zie tekening 7**. De plaats van deze asgaten wordt bepaald door op een afstand van 17mm te verrekken bij het uiteinde van het oude asgat in de richting van de nieuwe asgaten. Op de kop van het aluminium U-profiel brengen we nog een klein plaatje in koper aan om het draaistel bij elkaar te houden. Dit gebeurt volgens volgende afmetingen: plaatje 3mm breed x 0,5mm dik x binnenafstand van het alu-profiel. Dit plaatje plaatst men op 2mm van de onderzijde. Men vergete niet eveneens een gaatje te boren van 2,2mm Ø in de aslijn van dit plaatje. Het komt hierop neer, dat we identiek dezelfde vorm maken als deze die in plastic bestond.

Achter dit plaatje passen we nu een ander plaatje eveneens in koper aan met afmetingen binnenkant U-profiel en in een dikte van 0,5mm. Er moet nu een uitsnijding gebeuren met als afmetingen die van het lagerblokje, want dit lagerblokje moet daarin passen. Dit bedoelde lagerblokje is het blokje dat op de beide kopstukken van de aandrijvingsas zit. De diepte van de uitsparing bedraagt 8mm. De breedte wordt door het blokje zelf bepaald.

Als dit klaar is passen we een nieuwe as aan, een fietsspaak b.v. met diameter van 2mm en schuiven gewoon drie wormwielen N° Piko 5/23-484 en het rechtersandwiel van de oude as hierover. We monteren alles en testen dit even. De motor komt gewoon op zijn plaats terug, zodoende moeten we enkel de carden-as verlengen aan de hand van b.v. de vulstift van een kogelpen. We moeten ook nog altijd de koperen stroomafnemers onder de motor aanpassen, vermits het chassis ook verlengd is. Dit kan eenvoudigweg gebeuren met een stram koperdraadje en vanzelfsprekend moeten we dit wel aanpassen, **zie tek. 8**. Er werd reeds uitgelegd dat men met cyanolit veel kan lijmen en dat om stukken bij te werken plamuur uit de auto-carrosserie-bedrijven kan gebruikt worden. Als slot vóór de schildering en om de leiding langs zij de tender te vernieuwen, gebruiken we eenvoudigweg een koperdraad van 0,75mm inclusief het plastic en verlengen deze dusdanig dat hij aangepast is aan de nieuwe lengte van het chassis.

Nu wordt alles in zwart-mat gespoten. Wat de beschrijving betreft, nummering identiek als op de zijkanten van het stuurhuis doch achteraan op

de tender aan de bovenkant onder de tweede rij klinknagels.

Van deze lokomotief reden er bij ons twee machines; twee stuks waren in dienst en één machine, de 27001, stond in de centrale Werkplaats te Salzannes; deze was door oorlogsfeiten beschadigd. Deze drie machines van het Type 27 droegen de volgende nummers:

Type 27001 met tendernummer 40.003 (vijf-as tender)

Type 27002 met tendernummer 40.001 (22t 13,5 4-as tender)

Type 27003 met tendernummer 40.002 (32t 16 5-as tender)

Op de foto n° 13 die het model dat ik maakte, afbeeldt, staat ten onrechte de Type 27001. Vermits het nu juist deze lok is die door oorlogschade niet kon in dienst genomen worden, moet de nummering van ons model worden: 27003 met tendernummer 40.002.

Dit model van deze krachtige lokomotief is een attractie op elke modelbaan of in de vitrine van de kollekteur. Daarachter enkele wagens zoals in A3 en A3a beschreven.

B2

Hiervoor verwijzen we naar A3, A3a en A4 wat de schildering betreft. Een afwijking moet in elk geval genoteerd worden en deze verandering moet gedaan worden, nl.: de bogies van het Piko-Schicht model moeten verwijderd worden; ze zijn van het zwaluwstaartachtige type. Het Belgische model rijdt op standaard Pruisische bogies. Deze worden geleverd door Piko-Schicht onder het nummer 426/1. De beschrijving nadien aanbrengen en wel het nummer 60811 (zie foto n° 6).

B3 en B4

Dit zijn zoals U op de foto's N° 15 en 16 kunt zien interessante modellen. Ze zijn niet koerant maar ze bieden dat voordeel dat ze aktueel zijn en heden ten dage in dienst. Ze zullen in alle geval zeer realistisch aandoen op elke baan. Wat de verbouwing betreft zou ik diegenen aanraden die er toe overgaan hun eigen fantasie te laten doorgaan, vooral zeer goed op de foto's te letten.

Ik hoop hiermede mijn steentje te hebben bijgedragen om U enkele aangename en leerrijke uren door te laten brengen. (Alle foto's van echte types werden door mij opgenomen).